

HArt: 'Jannis Kounellis in Almine Rech Gallery, Brussel: Met de Handen in de Verfpotten', by Christine Vuegen, March 27th, 2014

Jannis Kounellis in Almine Rech Gallery, Brussel

MET DE HANDEN IN DE VERFPOTTEN

Sinds jaar en dag beschouwt Jannis Kounellis, een reus van de Arte Povera, zich als een schilder die composities maakt met staalplaten, spoorrails, steenkool, koffiebonen en ook levende paarden en een papegaai. Maar verf en doek? In zijn nieuwste totaalinstallatie in Almine Rech Gallery in Brussel, de eerste solotentoonstelling in deze stad, tovert hij alsnog een verrassing uit de mouw omdat hij geschilderde kleurvlakken inlast.

Christine VUEGEN

In de solotentoonstellingen van Jannis Kounellis (°1935), een Italiaanse staatsburger die werd geboren in Griekenland en in 1956 naar Rome verhuisde, ontbreekt het nooit aan gewicht. In 2002 bestelde hij voor zijn overzicht in het S.M.A.K. in Gent 40 ton steenkool. Hij wandelt de geschiedenis in als de meest dramatische exponent van de Arte Povera, de Italiaanse beweging die in 1967 door de criticus Germano Celant werd gelanceerd wegens het gebruik van 'povere' materialen. In Almine Rech Gallery oogt de expositie in eerste instantie zoals te verwachten was. De installatie van staalplaten rond een steenkoolcirkel met jutezakken staat wel bijzonder strak in het gelid en de composities op de staalplaten zijn erg rigoureuze,

geometrisch en bijna minimalistisch of constructivistisch. Een legplaat met brokken antraciet vormt een halve ellips, rails zijn lange horizontale en verticale lijnen of een geritmeerde structuur van korte lijnen. Een stugge herkauwer of een hyperconsequente kunstenaar? Hij blijft in elk geval heel gedreven aan de gang. En eigenlijk vertoont zijn kunst geen ouderdomsverschijnselen, misschien omdat ze zo strakgetrokken is en wordt verlevendigd door monochrome kleurvlakken.

OUDE HUMANIST

Eerder stopte hij al eens een felle kleur tussen de grauwe en sombere tinten van zijn werk. Nu klemde hij egaal wit canvas en op doek geschilderde kleuren in de composities. Zijn vrouw doet voor hoe hij zijn handen in verfpotten doopte in zijn kleine atelier op het platteland in Umbrië, waar hij het liefst werkt. Zij treedt op als tolk, want Kounellis spreekt alleen Grieks en Italiaans. Hij ziet er vriendelijk en eenvoudig uit, in een nogal nonchalant kobaltblauw pak. "Ik ben niet zo dogmatisch dat ik geen kleur wil gebruiken. Ik blijf een vrij man", zegt hij. Hij dacht niet aan schilderkunst, maar aan zijn lievelingsdichter Rimbaud. In diens beroemde sonnet 'Voyelles' krijgt elke klinker een kleur. Zelf smeerde de kunstenaar met zijn handen een fris en onvermengd geel, een helder rood en vermengde kleuren over het canvas uit. Het werk lijkt tactieler en sensueler dan ooit, maar op die kille platen is het toch streng en afstandelijk.

"Ik denk inderdaad als een schilder, zelfs als ik paarden gebruik. Maar alleen wat de taal betreft, de compositie, de structuur. Het is geen representatie, maar een presentatie", beklemtoont Kounellis. Levende paarden tuerde hij in 1969

Installatiezicht Jannis Kounellis: 'Untitled', 1968 en aan de vier muren 'Untitled', 2014. © Jannis Kounellis en Almine Rech Gallery, Parijs & Brussel

op gelijke afstand aan de muren van een galerie in Rome. Bij de steenkoolcirkel verwijst hij naar 'De aardappeleters' van Van Gogh en stipt hij aan dat het een oud werk is uit 1968, één van de eerste waarmee hij het schilderij uit de lijst liet treden. Rond die centrale cirkel doen de staalplaten denken aan een rondetafelgesprek of een bijeenkomst rond een vuurplaats.

"Ik creëer graag een dramaturgie. Deze werken kan je zien als dansers in een ballet", merkt hij op. Voorts wijst hij erop dat de twee samengevoegde staalplaten al heel lang min of meer het formaat

hebben van een dubbel bed. Hij noemt zich een oude humanist en hecht veel belang aan de menselijke maat. "De mens mag nooit vergeten worden", onderstreept hij. Zoekt hij ook naar schoonheid? "Ik weet al wat hij zal zeggen", lacht zijn vrouw. Zelf antwoordt hij: "Schoonheid zoek je niet. Ze komt of ze komt niet, net zoals de liefde. Het is een magisch moment als ze verschijnt, en dat moet je zeker één keer in je leven gezien hebben."

Jannis Kounellis tot 17 april in Almine Rech Gallery, Abdijstraat 20, Brussel. Open di-za van 11-19 u.
www.alminerech.com